

ζον εἰς τοῦ Ζαχαράτου, εἰς τοῦ Χαραμῆ, εἰς τὴν Ἡῆν, βιολίων τερετισμοὶ μακρόθεν ἀκουόμενοι καὶ κιθαρῶν στόνοι, βαρέως συνοδεύοντες. Οἱ πωλοῦντες καὶ παίζοντες φιστίκια, ἀπαραίτητοι εἰς πᾶσαν συγκέντρωσιν, περιεφέροντο μεταξύ τῶν καθισμάτων κρατοῦντες τὰ καλαθάκια τῶν καὶ διαλαλοῦντες τὸ περιεχόμενον.

Ἐκαμεν ὁ Γιαννάκης ἕνα δύο γύρους μόνος, κντόπιν εὔρεν ἕνα φίλον του, μαθητὴν καὶ αὐτόν, καὶ τον παρέσυρεν εἰς τὸ ζαχαροπλαστεῖον νὰ πάρουν κάτι τί.

— Τί παγωτὸ ἔχεις; ἠρώτησε τὸν ὑπηρέτην ὁ Γιαννάκης.

— Κρέμα, φυστίκι καὶ φράουλα, κύριε Γιαννάκη, ἀπήντησεν ὁ ὑπηρέτης, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε κατ' ἔνομα τὸν πελάτην του.

— Τί σ' ἀρέσουν, τὰ κρεμοειδῆ ἢ τὰ λεμονοειδῆ; ἠρώτησεν ὁ Γιαννάκης τὸν φίλον του.

— Μπᾶ, αὐτὴ εἶνε ἡ διαίρεσις; δέν την ἤξευρα.

— Βεβαίωτατα, ἀπήντησε μὲ κωμικὴν σοβαρότητα ὁ Γιαννάκης, ὁ ὁποῖος τὴν εἶχεν ἀκούσει τὸ ἀπόγευμα ἀπὸ ἕνα εὐφυλόγον· κρεμοειδῆ εἶνε ἡ κρέμα, ἡ σοκολάτα, τὸ φιστίκι· λεμονοειδῆ τὸ λεμόνι, ἡ φράουλα, τὸ βύσσινο καὶ καθεξῆς.

— Βρὲ τί μου λές! ἐμένα μοῦ ἀρέσουν τὰ ἀνάμικτα, εἶπεν ὁ φίλος, ὁ ὁποῖος δὲν ἐννέει τίποτε ἀπὸ ἐπιστημονικὴν ταξινόμησιν καὶ παρεδέχετο τὰ πράγματα ὅπως τοῦ τὰ ἔλεγαν.

Ἐφαγαν τὰ παγωτά των καὶ συνωμίλησαν κάμποσιν ὥραν. Ἐν τῇ μεταξύ εἶχε συρρεύσει κόσμος περισσότερος, μεταξύ δὲ τοῦ πλήθους ἐφαίνοντο τώρα καὶ πολλαὶ κυριαὶ καὶ δεσποινίδες νεαραὶ, τὰς ὁποίας μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος παρηκολούθουν ἀπὸ τὴν θέσιν των διὰ τῶν ὀφθαλμῶν οἱ δύο φίλοι. Τῆς ἐπισκοπήσεως ταύτης τοὺς ἀπέσπασεν ἤχος ὀξὺς, ὡς ὕδατος κερκότῃς ἐκ στρόβιλλου ὀρυκτικῶς. Ἦτο τὸ πρῶτον πυροτέχνημα. Ἐν μέσῳ βροχῆς σπινθηρῶν ἀνέλαμψε μύλος πολύχρωμος, στρεφόμενος μεθ' ὀρμῆς καὶ πατάγῃ ἐπὶ πολύ, ἀναδίδων καπνὸν ἄσθρον, ἀλλάσων σχήματα καὶ χρώματα ἑλσέν, ἰώδη, λευκά, ροδόχροα. Καὶ ἔτρεχον πρὸς τὸ θέαμα ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς πλατείας καὶ παρετάσσετο πρὸ αὐτοῦ ὁ κόσμος θεωρῶν, φανταστικῶς ποικιλόχρους ὑπὸ τὴν λάμψιν τῶν βεγγαλικῶν. Αἶφνης ἀπὸ τοῦ πυροτέχνηματος, ἐκπνεόντος ἤδη ἀκεσπᾶσθη ρουκέτα μεγάλῃ, ἀνελθούσα εἰς ὕψος μὲ λάμψιν καὶ συριγμὸν δυνατόν. Ὁ κόσμος ἐγέλασε καὶ ἐχειροκρότησε. Τὸ πυροτέχνημα ἐπέτυχε, ἡ δὲ καρδιά τοῦ ἰταλοῦ τεχνίτου ἐπλήσθη χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸ νοήμον ἀθηναϊκὸν κοινόν.

*

Ἄλλ' ἢ αὐτὴ ἐπιτυχία δὲν ἔσπευεν οὔτε τὸ δεύτερον, οὔτε τὸ τρίτον. Αἱ κινήσεις ἄτακτοι καὶ χαλαραὶ, τὰ χρώματα ἄτονα, τὸ σκῆδιον κοινόν. Ὁ κόσμος ἔμεινεν ἀπαθής. Ὁ Γιαννάκης, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἤδη ἐγερθῆ μετὰ τοῦ φίλου του καὶ ἠκολούθει τὸ πλήθος, ἦτο ἔτοιμος νὰ σφουρίξῃ.

— Οὐφ καυμένη καὶ σύ! τῷ εἶπεν ὁ φίλος του.

— Ναι, ἄς μὴν εἶνε καλὸ καὶ τὸ ἄλλο καὶ θὰ σοῦ τον κᾶνω τὸ σκυλόφραγκο. . . .

Ἀλλὰ τὸ τέταρον γόρυς ἰκανοποίησεν, ἐξανάψαν ἀποτόμως καὶ ἐκπέμψαν τὸν ἄντρον μυρίους ὄφεις πυρίνευς. Εἰς τὸ τέλος ἐσφουρίξε καὶ αὐτὸ καὶ ὁ κόσμος πάλιν ἐχειροκρότησεν.

— Ἄφ' οὗ εἶνε ἔτσι δὸς του λοιπόν! εἶπεν ὁ Γιαννάκης ἔνθους χειροκροτῶν.

Καὶ ἄφ' οὗ ἔληξε τὸ θέαμα καὶ ἡ Πλατεία τῆς Ὀμο-

νοίας, ὅπου μάλιστα ὁ κόσμος ἤρχισε νὰ ραιοῦται, δὲν παρεῖχε πλέον κανὲν θέληγτρον, εἰσῆλθον οἱ δύο φίλοι εἰς ἕνα βιζαδί, τὸ ὁποῖον ἔφρευε διὰ τὴν Πλατείαν τοῦ Συντάγματος. Τὰ πυροτέχνηματα εἶχον κατὰ μέγαν διαλείμματα καὶ ἡ ὥρα ἦτο ἤδη ἐνδεκάτη. Ἄλλ' εἰς τὸ Σύνταγμα ἡ κίνησις ἦτο ἀκόμη ζωηρά, τὰ τραπεζάκια γεμάτα καὶ τὰ πυροτέχνηματα ἀκαυστα. Ἐκεῖ, εἰς ἕνα τραπεζάκι, ὁ Γιαννάκης εὔρεν — ὄχι πολὺ εὐχάριστος συνάντησις τέτοια ὥρα — τὸν πατέρα του, τὴν μητέρα του καὶ τὴν ἀδελφὴν του. Τὸν ἔκραξαν καὶ ἠναγκάσθη νὰρῆσθ τὸν φίλον του καὶ νὰ ὑπάσθ νὰ καθῆσθ μαζί των. Ἄλλ' ἐκεῖ τὸν ἰκανοποίησε καὶ νέον παγωτόν, τὸ ὁποῖον τῷ προσέφερον ὁ πατέρας του ὡς δεῖγμα συγγνώμης καὶ συνδιαλλαγῆς διὰ τὴν σκηνὴν τοῦ μεσημεριοῦ. Ἄφ' οὗ δ' ἐκάθησαν καὶ τὰ πυροτέχνηματα, κατὰ τὴν αὐθεντικὴν γνώμην τοῦ Γιαννάκη πολὺ καλλίτερα ἀπὸ τὰ ἄλλα, ἐπέστρεψαν ὅλοι μαζί εἰς τὸ σπίτι ἀποκομίζοντες τὰς ἐντυπώσεις τῶν θεαμάτων καὶ περιμένοντες νὰ ἀπολαύσουν καὶ αὔριον πάλιν τὰ ἴδια.

Τὴν ὥραν ἐκείνην ἡ ὁδὸς Σταδίου ἦτο γεμάτη ἀπὸ κόσμον τοῦ ἐπέστρεφεν ὁμοίως.

— Ὑπάρχει ἀπλούστερο πρᾶγμα ἀπὸ αὐτὰ τὰ πυροτέχνηματα; — ἔλεγεν ἕνας κύριος μὲ κρέμ ἐπάνω-φοράκι καὶ ψηλὸ καπέλο. Καὶ ὁμοῦ ἰδὲς, ὁ κόσμος ἄμα τελειώσουν φεύγει ἀμέσως.

— Τὴν κακὴ σου μέρα! εἶπεν ὁ Γιαννάκης, ὁ ὁποῖος τὸν ἤκουσεν ἀπὸ πίσω.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ

Ἡ ΑΛΜΥΡΟΥΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Πρὸ τινων μηνῶν συνελθόντες πρόκριτοι καὶ προσετώτες ἐκ τῶν χωριῶν τῶν ἐπαρχιῶν Ἀποκορωνίου καὶ Ρεθύμνης τῆς Κρήτης μετὰ τῶν οἰκείων δημάρχων συνεβουλεύθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ συνοικίσωσι καὶ ἰδρῶσωσι πόλιν κατὰ τὴν ἐπίκαιρον πρᾶγματι θέσιν, ὅπου ἐκβάλλει ὁ Ἀλμυρὸς ποταμὸς εἰς τὸ Κρητικὸν πέλαγος καὶ ἔνθα τὸ πάλαι ἐκείτο πόλις Ἀμφιμάλλα λεγομένη, ἐξ ἧς ὁ κατ' αὐτὴν γωνιώδης κόλπος Ἀμφιμαλλικὸς καὶ ὁ παραρρέων ποταμὸς Ἀμφιμάλλης.

Ἡ ἐκλεχθεῖσα θέσις τυγχάνει λίαν πρόσφορος, διότι καὶ παραθαλάσσιος εἶνε καὶ ἠνυπόθητα δαψιλιῶς ὑπὸ τῆς φύσεως, καίτοι δ' ἐν μέσῳ περίπου τῶν ὑφισταμένων δύο ὠχυρωμένων πόλεων, Χανίων καὶ Ρεθύμνης, εἰς τὰς ὁποίας ὅπως εἰσέρχονται τόσων εὐάνδρων χωριῶν οὐ μικρὸν αὐτῶν ἀφροστώτων οἱ κάτοικοι πρὸς διεξ-αγωγὴν ποικίλων αὐτῶν ἐργασιῶν καὶ ἀναγκῶν, ὑφίσταντο ἀνέκαθεν οὐχὶ μικρὰς καὶ ὀλίγας δυσκολίας.

Ἐσχεδιαγράφησαν λοιπὸν τὴν νέαν αὐτῶν πόλιν οἱ περὶ τὰ πάλαι Ἀμφιμάλλα πλησιασταὶ Ἀποκορωνιώται καὶ Ρεθύμνιοι καὶ οἱ ἄλλοι καὶ φαίνονται λαβόντες πᾶσαν πρόνοιαν πρὸς ὅσον ἐνεστὶν ἀποφυγὴν παντὸς δυναμένου νὰ παραβιάσθῃ ἐν τῷ μέλλοντι τὸ σπουδαῖον αὐτῶν κοινωνικὸν καὶ ἐκπολιτιστικὸν ἐγγεῖρημα. Ἀλλὰ τί παθόντες ἔσπευσαν νὰ προσαγορεύσωσι τὴν ἀστυγεῖτονα ταύτην τῶν πάλαι ἀμυρῶν πόλεων Ἀπτέρως καὶ Λάπτας καὶ Ὑδραμίας καὶ δὴ αὐτῶν τῶν Ἀμφιμάλλων διὰ τοῦ κακοῦ ἤλου καὶ κακοῦ γού ὀνόματος Ἀλμυρούπολις; Ὁ ἀνάδοχος αὐτῆς, ὅς τις δῆποτε τυγχάνει, καὶ ἂν ἀπὸ σκοποῦ δὲν ἠμάρτησεν εἰς τοὺς ἀφροστίους τῶν Ἀμφιμάλλων καὶ τοὺς πατέρας θεοῦς, οὐδὲν ἦττον εἰς παχυλὴν περιέπεσεν ἀπειροκαλίαν. Τί δηλοῖ Ἀλμυρούπολις; Τί ἐπαγωγὸν καὶ ἐμφαντικὸν ἔχει ἡ

σύνθεσις τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ; ἢ τίνα ἱστορικὴν ἢ ἄλλην σημασίαν τοῦτο περιέχει, εἰμὴ ὅτι εἶνε πόλις τοῦ Ἄλμυρου, ἢ μὴ πόλις ἄλμυρά καὶ οὐχὶ ἀνάλατος ; Ὅπως δειχθῆ, ὅποια ἀδικία οὕτω προσγίνεται εἰς τὴν γηραιάν καὶ γεραρὰν τοῦ παλαιφῆμου καὶ πολυφῆμου, ἀλλὰ βαρυδαίμονος ἐκείνου τόπου ἱστορίαν, παρατιθέμεθα ὡς συνοπτικὴν περιγραφὴν τῆς ὕμνησεως ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ μεταγενεστέρων πόλεως τῶν Ἀμφιμάλλων καὶ τῆς περὶ αὐτὴν γραφικωτάτης τοποθεσίας.

Ἡ πόλις φέρεται διαφόρως ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, λεγομένη Ἀμφιμάλλιον καὶ Ἀμφιμάλλη, ἀλλὰ συγρότερον Ἀμφιμάλλα (καὶ μεθ' ἐνὸς ἐνίοτε λ), ὁ δὲ κάτοικος Ἀμφιμαλλιεὺς καὶ Ἀμφιμαλλιατὸς. Ἐκεῖτο δὲ κατὰ τὸ ἄκρον τῆς ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Δρεπάνου πρὸς μεσημβρίαν καθέτους καθηκούσης γραμμῆς, ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ κόλπου, τοῦ ἀπ' αὐτῆς Ἀμφιμαλλικοῦ κάλουμένου. Οὕτως ἔχουσα διετέλεσεν ἐπίνειον τῆς ἐν τῇ μεσογαίᾳ μεσημέριουκατολικῶς κειμένης μεγάλης καὶ ἀξιολόγου πόλεως Λάππας, τῆς ἐχούσης καὶ ἕτερον τοιοῦτο, τὸν Φοῖνικα, κατὰ τὸ πρὸς μεσημβρίαν Λιβυκὸν πέλαγος. Εἰς τὴν σχηματιζομένην ὀρθὴν σχεδὸν γωνίαν ἐν τῇ βορείῳ τῆς Κρήτης παραλία ἐκβάλλει ὁ ὁμώνυμος καλούμενος ποταμὸς Ἀμφιμάλλης (ἢ Ἀμφιμέλας), ἀποτελούμενος ἐκ δύο κλάδων, τοῦ μὲν ἐκ δυσμῶν, τοῦ δ' ἐτέρου ἐκ μεσημβρίας προερχομένου. Πολλοὶ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων ἐγκωμιάζουσι τὴν γοητευτικὴν θέσιν τῶν Ἀμφιμάλλων, ἀνομοιογεῖν δ' ὁμοφώνως, ὅτι ἡ ἀποψὶς τῶν περὶ αὐτὴν τοπίων εἶνε λίαν τερπνὴ καὶ ἐπαγωγός· διότι παρ' αὐτὴν μὲν βρέει ἐλικαιοιδῶς πρὸς δυσμᾶς ὁ νῦν Ἄρμυρὸς ἐκβάλλων εἰς τὸν εὐρὺν Ἀμφιμάλλην, πρὸς μεσημβρίαν δ' ἐκτείνεται ὑμέως ἐν μεγαλοπρεπεῖᾳ γλοερᾷ πεδίον, ἐφ' οὗ τὸ ὄμμα τοῦ θεατοῦ ἐπαναπαύεται, λίαν εὐαρέστως διατιθέμενον, μέχρι τῶν ἄνωτάτων αὐτοῦ μερῶν· πρὸς ἀνατολὰς δὲ ἀρχαίως διαπλούμενον τὸ Κρητικὸν πέλαγος, ἔκτακτον καὶ ἐξάισιον θέαμα ἀποτελοῦν, εἴτε βρέμει καὶ συνταράσσεται, εἴτε ὅτε γαληνιώντος ἐκθρόσκουσιν αὐτοῦ ὡς ἀπὸ πεδίου λειμωνοστρώτου ἀνταύγειαι σεληνιαῖαι, ἐν αἷς καὶ ἐνοπτρίζονται αἱ τῶν πέριξ τοπίων ἐξάισιαι καλλοκαί. Ἐπιτοῦτω καὶ ὁ ἐνθουσιώδης τῆς Κρήτης Βαυαρὸς περιηγητῆς Λοίχερος, κρίνων ἐκ τῆς θαυμασίας φύσεως τῆς θέσεως τῆς πόλεως καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν ποταμοῦ περὶ τῆς σπουδαιότητός ποτε καὶ τῆς ἰσχύος τῆς μητροπόλεως αὐτῆς Λάππας, λέγει τάδε. «Ἐνταῦθα (ἐν Ἀμφιμάλλει) ἔρρεον ἐν χρυσαλλίνῳ περιδύνησει ὁ ὀρμητικὸς Ἀμφιμάλλης εἰς τὴν θάλασσαν, ποταμὸς λαμπρότατος κατακεκαλυμμένος ἐκ παρπαλαίων πυκνῶν πλατάνων, ἐξ ἁλῶν ὑψηλῶν μυρσινῶν καὶ κομωσῶν ροδοδαφνῶν, πανταχοῦ δὲ περιπετώσιν αἱ ἀηδόνες κατὰ τὴν διεγερτικὴν τῆς πρωΐας δρόσον. Ἡ φύσις ἐνταῦθα ἐπεδαψίλευσεν ἐν ὑπερβολῇ εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς ἐπίδοσιν καταπληκτικὴν. Τὸ Ἀμφιμάλλιον κατ' ἀκολουθίαν φαίνεται ἦτο πόλις δυνατὴ, κατεῖχε δὲ τὸν μεταξὺ τοῦ ἀγιάλου καὶ τοῦ φρουρίου (τοῦ ἐνετικῶ δὴλ. καστελλίου Ἄρμυρου) γῶρον καὶ περαιτέρω ἔτι, πρὸς τὰ ἄνω τοῦ ὄρειου ποταμοῦ, μεγαλοπρεπέστατα μεταξὺ δύο ὑψωμάτων ἐξηπλωμένον».

Ἐνῶ λοιπὸν τυγχάνουσιν ὑπάρχοντα τόσα καὶ τόσα συνηγοροῦντα ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τῶν Ἀμφιμάλλων, αὐτὴ ἡ ἀρχαία πόλις, ὁ ὁμώνυμος αὐτῆς ποταμὸς (οὗ κλάδος μόνον ὁ Ἄρμυρὸς) καὶ ὁ κόλπος, ἔτι δὲ τὸ ἀξίωμα τῆς πάλαι μητροπόλεως τῶν Ἀμφιμάλλων, τῆς πολιτείας Λάππας, προσφεύγουσιν ἐν τούτοις εἰς ὄνομα, τὸ ἐποῖον οὐδεμίαν ἄλλην τὸ πολὺ ἔχει σημασίαν ἢ ὅτι ὁ παρὰ τὴν ἰδρυομένην πόλιν ποταμὸς εἶνε

ἄλμυρός, ἐνῶ καὶ τὸ ἀρχαῖον τοῦ τόπου ὄνομα εἶνε Ἀμφιμάλλα καὶ ἡ λέξις αὕτη εἶνε πολὺ βεβαίως εὐπροφεροτέρα τῆς Ἀλμυρουπόλεως, ἐκτὸς ἂν θέλωσιν οἱ ἀνάδοχοι νὰ δεξῶσι τάσεις διαζυγίου πρὸς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν πάτριον ἱστορίαν καὶ τοπογραφίαν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι οἱ φιλοσοφοῦντες ἐπὶ τῆς ἀρχαίας ἱστορικῆς καταστάσεως τῆς μεγαλονήσου ἀποδεικνύουσιν, ὅτι ἡ δυσμοιρία αὐτῆς ὀφείλεται ἀνάκθεσιν κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐν αὐτῇ δυσανάλογον ὅπως δῆποτε πληθὺν τῶν πόλεων καὶ τὴν ἐκ τούτου κατάτμησιν τοῦ τόπου καὶ τῶν κατοίκων εἰς τοσαύτας ὡς ἐν μικρᾷ ἡπεύρῳ ἀντιζήλους καὶ διηνεκῶς ἀντιμαχομένας πολιτείας· ἀλλ' ἀφοῦ βεβαίως ἡμεῖς δὲν διατρέχμεν ἤδη τοιοῦτον ἐκ διαφόρων λόγων κίνδυνον, περιστάσεως παρατυγχανούσης, φιλόκαλον καὶ φιλόπατρι θὰ ἦτο βεβαίως, ἐὰν ἀπεφεύγομεν τὰ Ἀλμυροπόλις καὶ Νεάπολις καὶ τὰ παραπλήσια, ὡσεὶ μὴ εἴγομεν ἱστορίαν, καὶ ἀπειτιόμεν καὶ οὕτω φόρον τινὰ εὐνοικῆς μνήμης πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους ὑπὲρ τοῦ πρώτου κατὰ τὴν ἀνατολικὴν Εὐρώπην ἀγωνιστᾶς τοῦ πολιτισμοῦ πατέρας ἡμῶν.

B. ΨΙΛΑΚΗΣ

ΦΙΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου,

Ἔπινα μιὰ μέρα τὸν καφέ μου σ' ἕνα καφενὲν ἐξοχικό· λίγο παραπέρα ἀπὸ τὸ τραπέζι μου δύο ἄνθρωποι κουβέντιαζαν· δηλαδὴ σῶπαινε σχεδὸν ὁ ἕνας, καὶ μιλοῦσε μόνον ὁ ἄλλος. Ὁ ἕνας αὐτὸς ἦτον ἀνθρωπάκος ἀπὸ τοὺς συνειθισμένους· πρόσωπο σὰν ὄλα τὰ πρόσωπα καὶ ὄψι ποῦ τὴν βλέπεις τὸ πρωὶ καὶ τὴν ξεγυᾶς τὸ δειλινό· ἦταν ἀπὸ κείνους ποῦ γνώμη δική τους δὲν ἔχουν, καὶ συμφωνοῦν πάντα μὲ τοὺς ἄλλους· λιγάκι σὰν κάποιο ποῦλι ποῦ περιγράφει ὁ Δάρβιν τὸ ποῦλι αὐτὸ παραγαμίζει τὴ φωλιά του μὲ χίλιον εἰδῶν πραγματάκια ποῦ τὰ συμμαζώνει ἀπὸ παντοῦ. Μὰ ὁ ἄλλος ἦταν ἄλλος. Τὸ πρόσωπό του μακρονοῦ, ξεραγμαῖνό, μακροδερό, μὲ μύτη γουπητή καὶ μὲ μάτια γοργοκίνητα ποῦ σοῦ τυπώνονταν στὸ νοῦ, σὰν καλοχάραχτη σφραγίδα σὲ λευκὸ χαρτί. Κ' ἡ γλώσσα του γοργότερη ἀπὸ τὰ μάτια του. Κάπνιζε τὸ ναργιλέ του, ἔπαιρνε τὸν ἀέρα του, σκότωνε τὴν ὄρα του, μάζερε ἰδέες ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὲς ἐξέχνε τοῦ φίλου του. Κ' ἔτρεχαν βρόση τὰ λόγια του· κ' ἦταν ἀπὸ κείνους ποῦ καὶ δέκα καὶ εἴκοσι ἄλλους νάχε μπροστά του, πάλι θὰ τοὺς ἔκανε νὰ σωπάσουν, νὰ τὸν ἀκοῦν, καὶ νὰ βροῖσκονται συμφωνοὶ μεζὺ του. Τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ὁ λόγος εἶνε σὰν τὸ φῶς τῶν βεγγαλικῶν· δίνει τὸ χροῖμα του σὲ κάθε ὄψι γύρω του.

Μιλοῦσε δυνατὰ καὶ τ' ἄκουγα τὰ λόγια του. Ξετύλιγεν ἕνα σχέδιο ποῦ εἶχε στὸ μυαλό του· σχέδιο πολιτικό, οικονομικό, ἐθνικό, πανελλήνιο· ἐκρέμονταν ἀπὸ αὐτὸν ἡ σωτηρία τοῦ τόπου. Μ' αὐτὸ θὰ γλυτώνομεν ἀπὸ τὴν χρεωκοπία, θὰ βροῖσαμε χεῖματα, θὰ τραβοῦσαμε μπροστά, θὰ κάναμε στρατό, θὰ μαστορεύαμε στόλο, θὰ τρομάζαμε τοὺς ἐχθρούς μας, θὰ λέγαμε στὸ καλὸ φτώχεια, ἔχε γειὰ γούνια, θὰ μεγαλώναμε καὶ θὰ δοξαζόμεστε! Καὶ κατὰ βάθος καὶ κατὰ πλάτος τὸ φερνε ἀπὸ δῶ, τό φερνε ἀπὸ κεί, τὸ ξεγοῦσε καὶ τὸ ξεκαθάρριζε, τὸ ξεψάχνιζε, τὸ τρεφε, τὸ φούσκωνε, τὸ στόλιζε καὶ τὸ φτιασίδωνε μὲ λογαριασμοὺς ἀσυλλογίστους, μὲ παραξενιές, μὲ κάποιες ἀλήθειες, μὲ πολλὰς μούρες, μὲ τὰ λόγια τοῦ δρόμου, μὲ τὴ σοφία τῶν μυροχάφτη.